

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Gdańsku

LGD.410.025.01.2018

Witold Namysław
Burmistrz Miasta Lębork
Urząd Miejski w Lęborku
ul. Armii Krajowej 14
84-300 Lębork

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/18/027 – Zmiany w systemie oświaty

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Lęborku, ul. Armii Krajowej 14, 84-300 Lębork
Kierownik jednostki kontrolowanej	Witold Namyślak, Burmistrz Miasta Lębork, od 8 grudnia 2014 r. (akta kontroli str. 321-323)
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Przygotowanie zmian w strukturze szkolnictwa na terenie gminy. 2. Wdrożenie zmian w systemie oświaty na terenie gminy. 3. Współpraca z instytucjami przy wprowadzaniu zmian w systemie oświaty.
Okres objęty kontrolą	Lata 2016-2018 (do czasu zakończenia kontroli oraz ewentualnie okres wcześniejszy, jeżeli będzie miał wpływ na kontrolowaną działalność).
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
Kontroler	Alicja Kosznik, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/180/2018 z 4 października 2018 r. (akta kontroli str.1)

¹ Dz. U. z 2017 r. poz. 524, ze zm., dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Gmina Miasta Lębork (dalej „Gmina”) prawidłowo i skutecznie przygotowała i wdrożyła zmiany w strukturze szkolnictwa, przyjmując, w obowiązującym trybie i w wymaganym terminie, przepisy reorganizujące gminną sieć szkół oraz prawidłowo przeprowadziła proces aktualizacji ewidencji szkół niepublicznych, związany z ich reorganizacją. Zapewniła warunki lokalowe kształcenia uczniów, zgodne z przepisami prawa oświatowego oraz właściwie dokonywała wydatków na zadania oświatowe. Gmina podejmowała współpracę z organem nadzoru pedagogicznego, dyrektorami szkół, nauczycielami i rodzicami w zakresie optymalnej realizacji zadań związanych z wdrażaniem reformy oświatowej. Na bieżąco informowała środowiska będące podmiotem reformy edukacji o wprowadzanych zmianach, związanych z jej realizacją, podejmując starania mające na celu niwelowanie związanych z wdrażanymi zmianami niepokojów społecznych. Realizowano działania na rzecz zaspokojenia zdiagnozowanych w szkołach potrzeb, wynikających z reformy oświaty oraz współpracę z instytucjami odpowiedzialnymi za jej wdrożenie.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej³ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Przygotowanie zmian w strukturze szkolnictwa na terenie gminy.

Opis stanu faktycznego

1.1. W roku szkolnym 2018/2019 gmina prowadziła: sześć przedszkoli (ogółem: 41 oddziałów, 1066 wychowanków) oraz sześć ośmioletnich szkół podstawowych: nr 1 im. Józefa Wybickiego, nr 3 im. Olimpijczyków Polskich, nr 4 im. Tadeusza Kościuszki, nr 5 im. Wojska Polskiego, nr 7 im. Bohaterów Westerplatte i nr 8 im. Mikołaja Kopernika (ogółem 137 oddziałów, 3303 uczniów; w tym 4 oddziały przedszkolne – po dwa w dwóch prowadzonych szkołach, obejmujące ogółem 73 wychowanków)⁴.

(akta kontroli str.329)

Gmina dotowała osiem szkół i placówek oświatowych, obejmujących ogółem 32 oddziały i 519 uczniów i wychowanków⁵.

(dowód: akta kontroli str.18-20)

W kontrolowanym okresie Gmina nie prowadziła innych niż wymienione powyżej jednostek oświatowych oraz nie utworzyła jednostki do obsługi ekonomiczno-administracyjnej szkół i placówek.

(dowód: akta kontroli str.17)

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁴ Przedszkola: nr 1 (9 oddziałów, 228 wychowanków), nr 2 (11 oddziałów 294 wychowanków), nr 5 (6 oddziałów, 166 wychowanków), nr 6 (5 oddziałów, 122 wychowanków), nr 9 (6 oddziałów, 158 wychowanków), nr 10 (4 oddziały, 98 wychowanków).

Szkoły podstawowe: nr 1 (21 oddziałów, 529 uczniów), nr 3 (18 oddziałów, 480 uczniów) nr 4 (25 oddziałów w tym 2 oddziały przedszkolne obejmujące 41 wychowanków; ogółem – 558 osób), nr 5 (21 oddziałów w tym 2 oddziały przedszkolne obejmujące 32 wychowanków; ogółem – 454 osoby), nr 7 (18 oddziałów, 430 uczniów), nr 8 (34 oddziały, 852 uczniów).

⁵ Prywatne Przedszkole Językowe „Tęczowa Kraina” (5 oddziałów, 77 wychowanków), Niepubliczne Przedszkole „Akademia Juniora” (1 oddział, 17 wychowanków), Przedszkole integracyjne „Jesteśmy Razem” (3 oddziały, 59 wychowanków), Niepubliczne Przedszkole „Baśniowe” (2 oddziały, 231 wychowanków), Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Zielona Łąka” (1 oddział, 15 wychowanków), Punkt Przedszkolny Terapeutyczno-Językowy „Podaruj odrobinę szczęścia” (1 oddział, 13 wychowanków), Społeczne Gimnazjum Językowe LTO (3 oddziały, 53 uczniów), Społeczna Podstawowa Szkoła Językowa (16 oddziałów, 254 uczniów).

1.2. Zmiana gminnej sieci szkół została poprzedzona konsultacjami ze związkami zawodowymi, dyrektorami i radami pedagogicznymi szkół oraz rodzicami uczniów, na których omawiano planowane zmiany.

(dowód: akta kontroli str. 31-39,47-50)

Na podstawie art. 206 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo oświatowe⁶ (dalej: „ustawa wprowadzająca Prawo oświatowe”), Rada Miejska w Lęborku (dalej: „Rada Miejska”) 16 lutego 2017 r. podjęła uchwałę w sprawie projektu dostosowania sieci szkół podstawowych i gimnazjów do nowego ustroju szkolnego⁷ (dalej: „uchwała w sprawie projektu dostosowania sieci szkół”), określającą:

- plan sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę, a także granice obwodów publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę na okres od dnia 1 września 2017 r. do dnia 31 sierpnia 2019 r.;
- plan sieci prowadzonych przez Gminę publicznych gimnazjów i klas dotychczasowych publicznych gimnazjów prowadzonych w szkołach podstawowych, oraz granice obwodów dotychczasowych publicznych gimnazjów i klas dotychczasowych gimnazjów prowadzonych przez Gminę na okres od dnia 1 września 2017 r. do dnia 31 sierpnia 2019 r.;
- projekt planu sieci publicznych ośmioletnich szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę, a także granice obwodów publicznych ośmioletnich szkół podstawowych, prowadzonych przez Gminę od dnia 1 września 2019 r.

(dowód: akta kontroli str. 2-12)

Ww. uchwała w dniu 7 marca 2017 r. została pozytywnie zaopiniowana przez Pomorskiego Kuratora Oświaty, Niezależny Samorządny Związek Zawodowy – Komisję Międzyzakładową NSZZ „Solidarność” Pracowników Oświaty i Wychowania w Lęborku (w dniu 1 marca 2017 r.) oraz Związek Nauczycielstwa Polskiego (w dniu 20 lutego 2017 r.).

(dowód: akta kontroli str. 13-16)

Uchwałę podano do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu.

(dowód: akta kontroli str.21)

Sieć szkół podstawowych w Lęborku i ich obwodów od 1 października 2017 r. została ustalona uchwałą Rady Miejskiej z dnia 27 marca 2017 r w sprawie dostosowania sieci szkół podstawowych i gimnazjów do nowego ustroju szkolnego (dalej: „uchwała w sprawie dostosowania sieci szkół do nowego ustroju szkolnego”⁸). Uchwała określała:

- plan sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę, a także granice obwodów publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę na okres od dnia 1 września 2017 r. do dnia 31 sierpnia 2019 r. (załącznik 1);
- plan sieci prowadzonych przez Gminę publicznych gimnazjów i klas dotychczasowych publicznych gimnazjów prowadzonych w szkołach podstawowych, oraz granice obwodów dotychczasowych publicznych gimnazjów i klas dotychczasowych gimnazjów prowadzonych przez Gminę na okres od dnia 1 września 2017 r. do dnia 31 sierpnia 2019 r. (załącznik 2).

(dowód: akta kontroli str.22-30)

⁶ Dz. U. z 2017 r. poz. 60, ze zm.

⁷ Uchwała nr XXV-343/2017 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 16.02.2017 r.

⁸ Uchwała nr XXVI-363/2017 Rady Miejskiej w Lęborku.

Ustalona ww. uchwałą sieć szkół obejmowała:

- szkoły podstawowe (trzy samodzielne szkoły podstawowe), które stały się ośmioletnimi szkołami podstawowymi;
- ośmioletnią szkołą podstawową, powstałą z przekształcenia zespołu szkół złożonego ze szkoły podstawowej i gimnazjum;
- dwie szkoły podstawowe, powstałe w wyniku przekształcenia samodzielnych gimnazjów w ośmioletnie szkoły podstawowe.

Nabór do klas pierwszych szkół podstawowych, powstałych w wyniku przekształcenia gimnazjów rozpoczął się w roku szkolnym 2017/2018.

Do ośmioletnich szkół podstawowych powstałych w wyniku przekształcenia gimnazjów zostały przeniesione oddziały klas VII z trzech szkół podstawowych (SP3, SP8, SP5).

Nowe obwody szkolne ustalono z niewielkimi poprawkami z uwzględnieniem opinii Pomorskiego Kuratora Oświaty z dnia 2 kwietnia 1993 r., przy zachowaniu jak najkorzystniejszej odległości miejsca zamieszkania uczniów od szkoły (odpowiednio 3 i 4 km).

(dowód: akta kontroli str. 40-43, 47-50)

Na podstawie Uchwały Rady Miejskiej w sprawie wskazania uczniom oddziałów klas VI szkół podstawowych, prowadzonych przez Gminę, miejsca realizacji obowiązku szkolnego od klasy VII do VIII w latach szkolnych 2017/2018-2021/2022, w publicznych szkołach podstawowych powstałych z przekształcenia gimnazjów⁹ (dalej: „uchwała w spr. realizacji obowiązku szkolnego klas VII i VIII”) miejsce nauki zmieniło: w roku szkolnym 2017/2018 – 231 uczniów¹⁰, w roku szkolnym 2018/2019 – 290 uczniów¹¹.

(dowód: akta kontroli str.44-46)

1.3. W kontrolowanym okresie na terenie Gminy nie funkcjonowały szkoły publiczne prowadzone przez osoby fizyczne i osoby prawne inne niż Gmina.

(dowód: akta kontroli str.48-50)

1.4. W następstwie przedłożenia przez Społeczną Językową Szkołę Podstawową LTO w Lęborku dokumentów wymaganych, zgodnie z przepisem art. 125 ustawy wprowadzającej Prawo oświatowe, w dniu 31 lipca 2017 r. Burmistrz wydał decyzję o dokonaniu zmian w Zaświadczeniu o wpisie do ewidencji szkół i placówek niepublicznych w sprawie zezwolenia na prowadzenie sześcioletniej niepublicznej szkoły podstawowej z oddziałami przedszkolnymi pod nazwą Społeczna Językowa Szkoła Podstawowa LTO w Lęborku¹² w części dotyczącej informacji o szkole (zmiana z 6-letniej szkoły podstawowej na szkołę 8-letnią¹³), dokonując, w terminie określonym w art. 126 ww. ustawy, zmiany wpisu w Ewidencji niepublicznych szkół i placówek oświatowych.

Do Urzędu nie wpłynęły dokumenty związane z przekształceniem gimnazjów.

(dowód: akta kontroli str.48, 77-83, 92-137)

1.5. Przejście uczniów klas VII SP3, SP5 i SP8 do szkół podstawowych powstałych w wyniku przekształcenia gimnazjów wynikające z wprowadzonych zmian ustroju szkolnego, wywołały sprzeciw rodziców uczniów objętych proponowaną zmianą. Protest ten przyjął formę korespondencji kierowanej do Burmistrza, Przewodniczącego Rady Miejskiej i Kuratorium Oświaty w Gdańsku. W wyniku

⁹ Uchwała nr XXVIII-381/2017 Rady Miejskiej z dnia 23.05.2017 r. w sprawie wskazania uczniom oddziałów klas VI szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę miejsca realizacji obowiązku szkolnego od klasy VII do VIII w latach szkolnych 2017/2018-2021/2022, w publicznych szkołach podstawowych, powstałych z przekształcenia gimnazjów, dla których organem prowadzącym jest Gmina.

¹⁰ 104 absolwentów klas VI SP3 i SP5 przeszło do SP7 i 127 absolwentów klas VI SP8 przeszło do SP1.

¹¹ 147 absolwentów klas VI SP3 i SP5 przeszło do SP7 i 143 absolwentów klas VI SP8 przeszło do SP1.

¹² Nr OŚ(KP)4320/1/09 z dnia 29.09.2009 r.

¹³ Decyzja nr 1/2017 z dnia 31.07.2017 r.

prowadzonej korespondencji zainteresowani zostali pisemnie poinformowani o możliwych rozwiązaniach związanych z wdrożeniem na terenie Gminy zmian w sieci szkół oraz obowiązujących przepisach, zgodnie z którymi podjęcie decyzji w sprawie wskazania uczniom oddziałów klasy VI szkoły podstawowej prowadzonej przez jednostkę samorządu terytorialnego, miejsca realizacji obowiązku szkolnego od klasy VII do VIII w latach szkolnych 2017/2018-2022/2023 należy do kompetencji organu prowadzącego szkołę¹⁴. Ostatecznie rozwiązania organizacyjne przyjęte Uchwałą Rady Miejskiej wskazującej uczniom oddziałów klas VI realizację obowiązku szkolnego od klasy VII do VIII w latach szkolnych 2017/2018-2021/2022 w publicznych szkołach podstawowych, powstałych z przekształcenia gimnazjów według dotychczasowych obwodów gimnazjów, według wyjaśnień Burmistrza, zapobiegały niepożądanym konsekwencjom reorganizacji związanym z wydłużeniem zajęć szkolnych, dwuzmianowością, pogorszeniem dostępności uczniów do stołówki szkolnej, biblioteki, świetlicy oraz gabinetów przedmiotowych, których do tej pory w szkołach podstawowych nie było. W budynkach, do których przeniesiono uczniów, znajdowały się właściwe dla nich warunki, w tym gabinety przedmiotowe oraz kadra pedagogiczna.

(dowód: akta kontroli str.45-46,48-76)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

Gmina prawidłowo i skutecznie przygotowała i wdrożyła zmiany w strukturze szkolnictwa, w szczególności: w obowiązującym trybie i w wymaganym terminie przyjęła przepisy reorganizujące gminną sieć szkół oraz prawidłowo przeprowadziła proces aktualizacji ewidencji szkół niepublicznych, związany z ich reorganizacją.

2.Wdrożenie zmian w gminnej sieci szkół.

Opis stanu
faktycznego

2.1. W kontrolowanym okresie w szkołach prowadzonych przez Gminę było:
- w roku szkolnym 2016/2017 – 136 oddziałów szkolnych i 151 sal lekcyjnych¹⁵; współczynnik zmianowości: od 0,52 do 1,26 (średnio: 0,89);
- w roku szkolnym 2017/2018 – 137 oddziałów i 153 sale; współczynnik zmianowości: od 0,58 do 1,19 (średnio: 0,88);
- w roku szkolnym 2018/2019 – 137 oddziałów i 154 sale; współczynnik zmianowości: od 0,66 do 1,17 (średnio: 0,89).

(dowód: akta kontroli str. 84, 142)

W szkołach prowadzonych przez Gminę, na podstawie uchwały Rady Miejskiej w sprawie realizacji obowiązku szkolnego klas VII i VIII, uczniowie ww. klas realizowali tzw. przedmioty wchodzące (fizyka, chemia, biologia, geografia, drugi język obcy) w szkołach, w których znajdowały się przystosowane gabinety przedmiotowe¹⁶.

(dowód: akta kontroli str. 45-46, 85,142)

Burmistrz wyjaśnił, że w roku szkolnym 2017/2018 uczniom szkół podstawowych oraz oddziałów gimnazjalnych zapewniono możliwość nauki w taki sposób, aby uczniowie w ciągu dnia pomiędzy zajęciami lekcyjnymi nie przemieszczali się pomiędzy różnymi budynkami szkolnymi.

¹⁴ Art. 205 ust. 4 i 5 ustawy wprowadzającej Prawo oświatowe.

¹⁵ Dane nie uwzględniają sal gimnastycznych.

¹⁶ Dawne gimnazja, w których uczniowie klas VII i VIII kontynuowali naukę po ukończeniu klas VI w szkołach, do których uczęszczali przed wdrożeniem reformy oświaty.

W związku z wprowadzonymi zmianami, na stałe budynek szkolny (inna lokalizacja szkoły) w roku szkolnym 2017/2018 zmieniło 231¹⁷, a w roku 2018/2018 – 290 absolwentów klas VI¹⁸.

Burmistrz wyjaśnił, że w 8-letnich szkołach podstawowych powstałych z przekształcenia gimnazjów zapewniono odpowiednie rodzaje pomieszczeń, w tym sale do kształcenia uczniów na etapie edukacji wczesnoszkolnej i świetlice.

Sieć oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych zapewniających realizację obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego nie uległa zmianie. Po 1 września 2017 r. w łębskich szkołach podstawowych nie nastąpiła likwidacja oddziałów przedszkolnych.

(dowód: akta kontroli str. 85,142)

2.2. Według wyjaśnień Burmistrza, w roku szkolnym 2018/2019 w ramach gminnej sieci szkół droga uczniów do szkół nie przekracza 3-4 km.¹⁹

Od roku szkolnego 2018/2019, uczniowie realizujący obowiązek szkolny zamieszkali na terenie Gminy, zwolnieni są z opłaty za przejazd komunikacją miejską²⁰. Utworzenie nowej sieci szkół podstawowych nie miało wpływu na zmianę organizacji dowożenia do nich uczniów (zwiększenie liczby szkół podstawowych o dwie, spowodowało zmniejszenie odległości do nich dla uczniów) oraz wzrostu kosztów realizacji ww. zadania przez Gminę²¹. Absolwenci klas VI, na mocy uchwały w sprawie realizacji obowiązku szkolnego klas VII i VIII, kontynuowali naukę w szkołach powstałych z przekształcenia gimnazjów w szkoły podstawowe, według dotychczasowych rejonów dla gimnazjów.

Odległość zamieszkania uczniów od szkoły, w roku szkolnym 2016/2017, przekraczała odległości określonych w art. 17 ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty²² (dalej: „ustawa o systemie oświaty”)²³ dla 133 uczniów (118 uczniów klas I-IV i 15 uczniów klas V-VI). Zgodnie z wyjaśnieniem Burmistrza sieć łębskich szkół obejmuje swoim zakresem obwód Gminy Nowa Wieś Łębska. Gmina ta realizuje kwestię dowozu dzieci zamieszkałych na jej terenie min. do szkół w Łęborku.

W roku szkolnym 2016/2017 uczniowie nie korzystali z dowożenia organizowanego przez Gminę (Gmina nie organizowała dowożenia uczniów do szkół z uwagi na terytorialny podział okręgów szkolnych). Koszty dojazdu do szkoły środkami komunikacji miejskiej zwracano za pięciu uczniów.

(dowód: akta kontroli str. 86-87, 142)

2.3. W wyniku reorganizacji gminnej sieci szkół w prowadzonych przez Gminę szkołach nie nastąpiła zmiana kadry kierowniczej, natomiast zatrudnienie nauczycieli ogółem w szkołach i przedszkolach prowadzonych przez Gminę zwiększyło się z 359,49 etatów w roku szkolnym 2016/2017, do 365,74 etatów w roku 2017/2018 oraz 368,53 etatów w roku szkolnym 2018/2019²⁴.

¹⁷ 104 absolwentów klas VI SP3 i SP5, którzy przeszli do SP7 oraz 127 absolwentów klas VI SP8, którzy przeszli do SP1.

¹⁸ 143 absolwentów klas VI SP3 i SP5, którzy przeszli do SP7 oraz 143 absolwentów klas VI SP8, którzy przeszli do SP1.

¹⁹ Kilko uczniów z rejonu przekraczającego nieznacznie ww. odległość dojeżdżało do szkoły autobusem miejskim.

²⁰ Organizację dowożenia do szkół sieci Gminy Miasta Łębork uczniów zamieszkałych w gminie Nowa Wieś Łębska realizuje ww. gmina.

²¹ Wykazane w sprawozdaniu Rb-28S za lata 2016 i 2017 wykonanie wydatków na finansowanie dowożenia uczniów w rozdziale 80113 Dowożenie uczniów do szkół (par. 4300), w kwotach odpowiednio 4.739,19 zł i 5.171,74 zł spowodowane było wzrostem liczby dzieci niepełnosprawnych, którym Gmina zwracała koszty dojazdu do ośrodków.

²² Dz. U. z 2018 r. poz. 1457.

²³ Zgodnie z art. 17 ust. 2 ustawy droga dziecka z domu do szkoły nie mogła przekraczać 3 km dla uczniów klas I-IV szkoły podstawowej i 4 km dla uczniów klas V-VI szkoły podstawowej oraz uczniów gimnazjum. Przepis ten obowiązywał do 31 sierpnia 2017 r.

²⁴ Z tego: w roku szkolnym 2016/2017 – 75,03 etatów w przedszkolach i 284,46 - w szkołach podstawowych i gimnazjach; w roku szkolnym 2017/2018 – 76,05 etatów w przedszkolach i 289,69 – w szkołach podstawowych i gimnazjach; w roku szkolnym 2018/2019 – 77,88 etatów w przedszkolach i 290,65 w szkołach podstawowych i gimnazjach.

Zatrudnienie ogółem pracowników administracyjno-obslugowych w szkołach i przedszkolach zwiększyło się ze 180,33 etatów w roku szkolnym 2016/2017, 182,83 w roku 2017/2018 i 185,5 etatów w roku szkolnym 2018/2019²⁵.

W związku z reorganizacją gminnej sieci szkół rozwiązano stosunek pracy z jednym nauczycielem edukacji wczesnoszkolnej SP8, który nie wyraził zgody na przejście do innej placówki. Wydatki poniesione na odprawę z tego tytułu wyniosły 30 230,40 zł. Zwolniony nauczyciel przeszedł na świadczenie kompensacyjne.

W okresie objętym kontrolą w Gminie nie występowało zjawisko łączenia przez nauczycieli etatu w kilku szkołach.

(dowód: akta kontroli str. 88-91,143-144)

2.4. Wydatki budżetowe Gminy na zadania oświatowe ogółem w latach 2016-2018 wyniosły: w 2016 r. - 43 426 797 zł., z tego bieżące - 43 091 677 zł, majątkowe – 335 120 zł; w 2017 r. - 46 186 722 zł (wzrost o 6,3% w stosunku do roku 2016), z tego bieżące - 45 464 212 zł, majątkowe – 722 505 zł; w 2018 r. (m-ce I-X) - 36 055 742 zł. (75,8% planu na rok 2018 wynoszącego 47 538743 zł), z tego bieżące – 35 642 890 zł, majątkowe – 412 851 zł.

Dotacje celowe na zadania oświatowe wyniosły w roku: 2016 - 1 939 996 zł (4,5% wydatków); 2017 - 1 914 789 zł (4,1%); 2018 (m-ce I-IX) - 1 366 335 zł (3,8%).

Dotacje celowe obejmowały: dofinansowanie zakupu podręczników dla uczniów²⁶ (2016-2017); wyposażenie szkół w podręczniki oraz materiały edukacyjne i ćwiczeniowe, sfinansowanie kosztu zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych (2016-2018); zakup nowości wydawniczych do bibliotek szkolnych w ramach „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa” (2016-2017); zakup pomocy do szkół podstawowych w ramach Rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych „Aktywna Tablica” (2017-2018); wyposażenie gabinetów profilaktyki zdrowotnej (2017); „Erasmus+. Opening doors to Europe” (2016-2018) oraz realizację zadań własnych w zakresie wychowania przedszkolnego (2016-2018).

Subwencja oświatowa wyniosła w roku: 2016 – 27 945 446 zł (64,3% wydatków), 2017 – 29 282 949 zł (63,4%); 2018 (m-ce I-IX) – 24 791 222 zł (68,7%).

Zwiększenie subwencji oświatowej z rezerwy ogółem wyniosło:

- w 2016 r. - 37 153 zł. (z tego: 8 000 zł na dofinansowanie doposażenia szkół i placówek w zakresie pomocy dydaktycznych dla szkół podstawowych ogólnodostępnych w celu podnoszenia jakości udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej i zajęć rewalidacyjnych; 29 153 zł na dofinansowanie wzrostu zadań szkolnych i pozaszkolnych²⁷);

- w 2017 r. – 587 970 zł. (z tego: 57 438 zł na dofinansowanie remontów bieżących sanitariatów w gimnazjach publicznych; 32 500 zł na dofinansowanie doposażenia szkół i placówek w zakresie świetlic w sprzęt szkolny i pomoce dydaktyczne w gimnazjach publicznych; 50 000 zł na dofinansowanie doposażenia pomieszczeń

²⁵ Z tego: w roku szkolnym 2016/2017 – 76 etatów w przedszkolach i 104,33 - w szkołach podstawowych i gimnazjach; w roku szkolnym 2017/2018 – 79 etatów w przedszkolach i 103,83 – w szkołach podstawowych i gimnazjach; w roku szkolnym 2018/2019 – 81 etatów w przedszkolach i 104,5 w szkołach podstawowych i gimnazjach.

²⁶ Słabowidzących, niesłyszących, słabosłyszących, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym lub znacznym, z niepełnosprawnością ruchową, w tym afazją, z autyzmem, w tym zespołem Aspergera, z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku, gdy jedną z niepełnosprawności jest jedna z ww., posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, o którym mowa w art. 71b ust. 3 ustawy o systemie oświaty, uczęszczających w roku szkolnym 2016/2017 do szkół dla dzieci i młodzieży do klas VI szkoły podstawowej oraz klasy III gimnazjum lub szkoły ponadgimnazjalnej

²⁷ Polegającego na wzroście liczby uczniów przeliczeniowych w stosunku do danych przyjętych do naliczenia algorytmu części oświatowej sybwenencji ogólnej.

do nauki w gimnazjach publicznych²⁸; 448 032 zł. na dofinansowanie wzrostu zadań szkolnych i pozaszkolnych²⁹;

- w 2018 r. (wrzesień) – 30 000 zł (plan i wykonanie) na dofinansowanie doposażenia pomieszczeń do nauki w gimnazjach publicznych³⁰.

Wpływy z budżetów innych jednostek samorządu terytorialnego na zadania bieżące subwencionowane wyniosły: w 2016 r. - 1 683 zł., w 2017 r. - 1 090 zł., w 2018 r. (m-ce I-IX) - 2 054 zł.

W okresie objętym kontrolą Gmina na uzyskiwała wpływów na zadania bieżące subwencionowane z państwowych funduszy celowych.

(dowód: akta kontroli str. 138-140,142, 144-145)

W związku z wprowadzanymi zmianami w sieci szkół Gmina wniosowała do Ministerstwa Edukacji Narodowej o refundację wydatków na ww. cel i uzyskała, ze środków rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej, kwotę w wysokości ogółem 617 970 zł (587 970 zł w 2017 i 30 000 zł. w 2018).

(dowód: akta kontroli str.146-201)

Burmistrz wyjaśnił, że w związku z wprowadzonymi zmianami w sieci szkół w Gminie koszty nie uległy zmniejszeniu.

(dowód: akta kontroli str.141)

Zmiana sieci szkół została zrealizowana przez Gminę z zachowaniem funkcjonującej infrastruktury.

(dowód: akta kontroli str.141,145)

Jednostkowy koszt kształcenia jednego ucznia w prowadzonych szkołach wyniósł w 2016 r. – 8 426 zł., w 2017 r. – 9 225 zł., w 2018 r. – 9 380 zł.

(dowód: akta kontroli str.141)

Wydatki bieżące szkół poniesione na ich funkcjonowanie wyniosły: w 2016 – 31 052 378,03 zł, w 2017 – 32 552 596,85 zł, w 2018 (m-ce I-IX) – 25 368 899,43 zł; wydatki majątkowe - odpowiednio: 98 911,97 zł i 464 411,49 zł. Do końca września 2018 r. szkoły nie poniosły wydatków majątkowych.

Dodatkowe przychody w związku z reorganizacją sieci szkół wyniosły w 2017 r. – 139 938 zł, w 2018 r. – 30 000 zł.

Dodatkowe wydatki poniesione w związku z reorganizacją sieci szkół wyniosły 1 756 501,98 zł³¹.

Nie poniesiono wydatków na dowożenie uczniów do szkoły.

Dodatkowe przychody stanowiły 9,67% dodatkowych wydatków poniesionych w związku ze zmianami organizacyjnymi w szkołach.

(dowód: akta kontroli str.324-328)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

Dokonane przez Gminę zmiany, związane z reformą edukacji, warunków lokalowych były prawidłowe i skuteczne. W ramach reorganizacji sieci szkół Gmina, zgodnie

²⁸ Gimnazja prowadzone(dotowane) przez jednostki samorządu terytorialnego funkcjonujące w roku szkolnym 2016/2017 jako szkoły samodzielne lub w zespołach szkół ze szkołami ponadgimnazjalnymi, w których nie funkcjonowały szkoły podstawowe, przekształconych od 1.09.2017 r. w szkoły podstawowe.

²⁹ Por. przypis nr 25.

³⁰ Por. przypis nr 26

³¹ Z tego: wzrost wydatków na utrzymanie szkół - różnica wydatków bieżących w roku 2016 i 2017 – 1 500 218,82 zł; wydatki poniesione na odprawy z tytułu zwolnienia z pracy nauczycieli – 30 230,40 zł (w 2017 r.); wydatki poniesione w związku z koniecznością odpowiedniego wyposażenia i dostosowania budynków – 226 060,76 zł (174 162,50 zł – w 2017 r. i 51 898,26 zł w 2018 r.).

z obowiązującymi przepisem art. 205 ust. 4 ustawy wprowadzającej Prawo oświatowe, wskazała uczniom oddziałów klas VI szkół podstawowych nr 3, 5 i 8 miejsce realizacji obowiązku szkolnego od klasy VII do VIII w okresie przejściowym 2017/2018-2021/2023. Gmina prawidłowo dokonywała wydatków na zadania oświatowe.

OBSZAR

3.Współpraca z instytucjami przy wprowadzaniu zmian w systemie oświaty.

Opis stanu faktycznego

3.1. Pismem z dnia 17 lutego 2017 r. Burmistrz Miasta Lęborka wystąpił do Pomorskiego Kuratora Oświaty o zaopiniowanie uchwały w sprawie projektu dostosowania sieci szkół, uzyskując opinię potwierdzającą jej zgodność z przepisami ustawy wprowadzającej Prawo oświatowe oraz stwierdzającą, że ww. uchwała zapewnia możliwość realizacji obowiązku szkolnego i obowiązku nauki.

(dowód: akta kontroli str.202-204)

W ramach współpracy ze szkołami, w tym z dyrektorami szkół i radami rodziców, w okresie od 4 października 2016 r. do 27 kwietnia 2017 r. przeprowadzono spotkania, na których Sekretarz Miasta przedstawił kwestie dotyczące zmiany systemu oświaty proponowanej przez MEN, wstępnego projektu realizacji nowych założeń reformy oświatowej (nowej sieci szkół i ich obwodów), szczegółowych rozwiązań reformy oświaty, w tym dotyczące poszczególnych placówek (dane liczbowe obwodu i prognozowanej liczby godzin) oraz przeprowadzone działania dotyczące reformy oświaty. Na spotkaniu z dyrektorami lęborskich szkół oraz radnymi Rady Miejskiej w dniu 9 maja 2017 r. przedstawiona została szczegółowa analiza koncepcji przedstawionej w uchwale sprawie dostosowania sieci szkół do nowego ustroju szkolnego.

(dowód: akta kontroli str.205-250, 282-283)

W ramach współpracy ze związkami zawodowymi zrzeszającymi nauczycieli, na spotkaniu z Przewodniczącym Komisji Międzyzakładowej NSZZ „Solidarność” Pracowników Oświaty i Wychowania w Lęborku oraz Prezesem Oddziału Związku Nauczycielstwa Polskiego w Lęborku w dniu 19 grudnia 2016 r. przedstawione zostały propozycje rozwiązań organizacyjnych związanych z reformą. Przedstawiciele związków zawodowych uznali przedstawione propozycje za prawidłowe oraz złożyli propozycję dot. planowanych obwodów szkolnych. Przedstawiona propozycja została uwzględniona.

(dowód: akta kontroli str.251-256, 283-284)

Burmistrz wyjaśnił, że w celu zniwelowania powstałych niepokojów na spotkaniach z rodzicami uczniów przedstawiono propozycje zmian w systemie oświaty, w tym prezentację multimedialną oraz możliwe rozwiązania i przesłanki przemawiające za rozwiązaniem proponowanym przez Gminę. Do zainteresowanych rodziców uczniów kierowano również w ww. sprawie korespondencję.

(dowód: akta kontroli str.257-281, 283-284)

3.2. Burmistrz wyjaśnił, że ramach realizacji zdiagnozowanych w szkołach potrzeb, w związku z planowanymi zmianami w systemie oświaty, przyjęto założenia do podejmowanych działań z uwzględnieniem funkcjonujących wówczas w szkołach rozwiązań i danych liczbowych pozwalających na określenie zakresu wprowadzanych zmian.

Dokonano sprawdzenia stanu lokalowego budynków lęborskich szkół oraz analizy, przekazanej przez dyrektorów poszczególnych szkół, informacji dotyczącej

możliwości lokalowych szkół, z założeniem prowadzenia zajęć dydaktycznych w trybie jednoczesnym w granicach godziny 15.00. Na podstawie analizy demograficznej, przeprowadzonej w poszczególnych obwodach, przeanalizowano liczbę oddziałów w poszczególnych latach szkolnych oraz dokonano weryfikacji liczby oddziałów klas I-III i potrzeb kadrowych w tym zakresie. Przeprowadzono analizę liczby godzin dydaktycznych poszczególnych przedmiotów, wg nowych ramowych programów nauczania, które przedstawiono radom pedagogicznym.

Poinformował ponadto, że na spotkaniach z dyrektorami łęborskich szkół przekazano ustalenia dotyczące arkuszy organizacyjnych na lata szkolne 2017/2018 i 2018/2019 oraz wytyczne w kwestii zatrudnienia kadry (w szczególności pedagogicznej).

Według wyjaśnienia Burmistrza przeprowadzone przez Gminę analizy i wnioski przedstawiane były dyrektorom szkół na bieżąco, a za skutecznością działań podjętych przez Gminę przemawia racjonalne wykorzystanie funkcjonującej obecnie bazy lokalowej, co przekłada się na fakt, iż dzieci nie kończą późno zajęć i mają czas na zajęcia dodatkowe.

Zdaniem Burmistrza, współpraca i działania przeprowadzone wspólnie z dyrektorami szkół spowodowały, iż w Gminie dokonano zwolnienia tylko jednej osoby, która nie skorzystała z propozycji przejścia do innej szkoły, natomiast w kwestii przejść klas VII szkół SP3, SP5 i SP8 do szkół podstawowych, które powstały w wyniku przekształcenia gimnazjów, w trakcie naborów w roku szkolnym 2017/2018 i 2018/2019 nie stwierdzono problemów.

(dowód: akta kontroli str.284, 287-317)

3.3. W procesie zmian w systemie oświaty Gmina współpracowała z Pomorskim Kuratorem Oświaty. W związku z faktem, iż sieć łęborskich szkół obejmowała swoim zakresem miejscowości leżące na terenie Gminy Nowa Wieś Łęborska, pismem z dnia 12.01.2017 r. wystąpiono do Wójta tej Gminy o uzgodnienie proponowanych rozwiązań w projekcie Uchwały Rady Miejskiej w sprawie projektu dostosowania sieci szkół do nowego ustroju szkolnego – Wójt nie wniósł uwag do projektu.

Z Dyrektorem Zakładu Komunikacji Miejskiej w Łęborku uzgodniono, że godziny przyjazdu autobusów z Osiedla Wschód dostosowane zostaną od roku szkolnego 2017/2018 do godzin rozpoczynających się zajęć w szkołach zgodnie z nową siecią łęborskich szkół.

Przy wprowadzaniu zmian w systemie oświaty uwzględniono porady i materiały uzyskane podczas szkolenia nt. „Wdrożenie nowego ustroju szkolnego”, przeprowadzonego przez członka Narodowej Rady Rozwoju przy Kancelarii Prezydenta oraz spotkania Forum Sekretarzy Województwa Pomorskiego.

(dowód: akta kontroli str.284-286,318-320)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

Gmina podejmowała współpracę z organem nadzoru pedagogicznego, dyrektorami szkół, nauczycielami i rodzicami w zakresie optymalnej realizacji zadań związanych z wdrażaniem reformy oświatowej oraz na bieżąco informowała środowiska będące podmiotem reformy edukacji o wprowadzanych zmianach związanych z jej realizacją, podejmując starania mające na celu niwelowanie niepokojów społecznych. Realizowano działania na rzecz zaspokojenia zdiagnozowanych w szkołach potrzeb, wynikających z reformy oświaty oraz współpracę z instytucjami odpowiedzialnymi za jej wdrożenie.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Gdańsk, ²³ listopada 2018 r.

Kontroler
Alicja Kosznik
gł. specj. k.p.

Alicja Kosznik

2 cp

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku
Dyrektor
Ewa Duszka

WICEDYREKTOR DELEGATURY
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
w Gdańsku
Ewa Duszka